

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL BIOTECHNOLOGIJOS INSTITUTE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2009 m. gegužės 28 d. Nr. FA-P-50-12-45
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 5-ojo audito departamento
direktorės Daivos Bakutienės
2008-06-06 pavedimą Nr. P-50-12

Auditą atliko valstybinės auditorės:
Ona Kunigėlienė (grupės vadovė)
Sandra Ragėnaitė
Eivida Šlamė

Auditas pradėtas 2008-06-09
Auditas baigtas 2009-05-28

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrolė.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	5
1. Valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas	5
1.1. Disponavimas valstybės turtu	5
1.2. Pavedimų lėšų naudojimas	5
1.3. Valstybės biudžeto asignavimų naudojimas	6
1.4. Kiti pastebėjimai	7
2. Rekomendacijos	8
Priedai	9

IŽANGA

Valstybinis finansinis (teisėtumo) auditas atliktas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolės 5-ojo audito departamento direktorės Daivos Bakutienės 2008 m. birželio 6 d. pavedimu Nr. P-50-12. Auditą atliko vyriausioji valstybinė auditorė Ona Kunigėlienė (grupės vadovė) ir valstybinė auditorė Eivida Šlamė.

Audituojamas subjektas Biotechnologijos institutas yra valstybės mokslo institutas – biudžetinė mokslinių tyrimų įstaiga, įsteigta Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos ūkiui ir tarptautiniam bendradarbiavimui svarbiems ilgalaikiams tarptautinio lygio moksliniams tyrimams vykdyti. Pagrindinė instituto veikla yra moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra. Instituto adresas: V. A. Graičiūno g. 8, LT-02241 Vilnius, identifikavimo kodas 111959388. Audituojamu laikotarpiu institutui vadovavo direktorius prof. Kęstutis Sasnauskas, vyriausiąja buhalterė dirbo Ona Šiurkutė.

Audituojamas laikotarpis – 2008 metai.

Audito tikslas – įvertinti 2008 m. finansinių ataskaitų duomenų tikrumą ir teisingumą, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams bei pareikšti nepriklausomą nuomonę; įvertinti valstybės biudžeto asignavimų 2009 metams poreikio planavimą teisėtumo požiūriu.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė apie finansines ataskaitas, valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą, jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinamos instituto 2008 metų finansinės ataskaitos: Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balansas (forma Nr. 1), Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2), Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 3), Atsargų ir trumpalaikio materialiojo turto 2008 m. apyskaita (forma Nr. 4), Biudžetinių įstaigų bei valstybinių mokslo ir studijų institucijų pajamų įmokų į biudžetą 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 5), Debetinio ir kreditinio įsiskolinimo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 6), Kitų įstaigų (ir mokslo tyrimo) etatų ir struktūros plano įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. B-9).

Audituojamu laikotarpiu institutas vykdė tris programas: 1.1. „Šalies mokslo plėtojimas biotechnologijos srityje“, kuriai patvirtinta 5 060,2 tūkst. Lt, gauta ir panaudota 5 060,2 tūkst. Lt; 1.3 „Aukščiausios kvalifikacijos specialistų rengimas“, kuriai patvirtinta 224,0 tūkst. Lt, gauta ir panaudota 224,0 tūkst. Lt; 1.88 „Specialioji mokslo plėtojimo programa“, kuriai patvirtinta 1 162,4 tūkst. Lt, gauta ir panaudota 870,8 tūkst. Lt. Iš viso 2008 metais patvirtinta 6 446,6 tūkst. Lt, gauta ir panaudota 6 155,0 tūkst. Lt biudžeto asignavimų. Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanso aktyvo (pasyvo) sąskaitų likučių suma – 29 041,7 tūkst. Lt.

Institutas pavaldžių įstaigų neturi.

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, patvirtintus Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-26 (su vėlesniais pakeitimais ir papildymais).

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, jog finansinėse ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų ir valstybės lėšos ir turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Auditui taikytas kiekybinio reikšmingumo lygis (maksimaliai priimtina klaidų suma) yra 0,5 proc. visų kasinių išlaidų, nurodytų Biudžeto išlaidų sąmatos įvykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. ataskaitoje (forma Nr. 2) – tai sudaro 31,0 tūkst. Lt, ir 0,5 proc. sąskaitų likučių sumos, nurodytos Išlaidų sąmatų vykdymo 2008 m. gruodžio 31 d. balanse (forma Nr. 1) – tai sudaro 145,0 tūkst. Lt. Be to, vertintas kokybinis kiekvienos nustatytos klaidos reikšmingumas.

Siekiant gauti audito tikslams reikalingų įrodymų, atliktas veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimas, nustatant reikšmingo iškraipymo riziką, buvo nustatytas reikšmingumo lygis ir svarbiausios audito sritys (darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, prekių ir paslaugų naudojimo, ilgalaikio turto, pinigų (pavedimų lėšų), pajamų ir kompensuotų nuompinigių).

Vertinant vidaus kontrolę buvo susipažinta su vidaus kontrolės aplinka ir procedūromis.

Didelės apimties savarankiškos audito procedūros atliktos darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų, prekių ir paslaugų naudojimo, ilgalaikio turto, pinigų (pavedimų lėšų) ir pajamų bei kompensuotų nuompinigių srityse. Kitose srityse atliktos mažos apimties savarankiškos audito procedūros.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumas

1.1. Disponavimas valstybės turtu

Institutas nesivadovavo Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo¹ 17 straipsnio 5 dalimi, kurioje nurodyta, kad valstybės ir savivaldybių turtas negali būti perduodamas kitiems juridiniams ar fiziniams asmenims ar kitaip susiejamas su turtu jungtinės veiklos sutarties pagrindu, nes 2008 m. spalio 7 d. sudarė bendradarbiavimo sutartį Nr. 877 su UAB „Fermentas“, kuri galioja iki 2013 m. spalio 7 d. Bendradarbiavimo sutartimi institutas išipareigoja UAB „Fermentas“ darbuotojams leisti neatlygintinai naudotis patikėjimo teise valdomu valstybės turtu – sutartyje nurodytais įrengimais ir prietaisais, instituto konferencijų ir posėdžių salėmis bei mokomosiomis patalpomis (laboratorijomis), prieš tai suderinus su instituto administracija.

Institutas nesivadovavo Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymu, nes patikėjimo teise valdomą valstybės turtą suteikė neatlygintinai naudotis kitam juridiniam asmeniui.

1.2. Pavedimų lėšų naudojimas

Institutas dalį (179,5 tūkst. Lt) pavedimų lėšų, gautų iš valstybės biudžeto asignavimų valdytojų (Lietuvos valstybinio mokslo ir studijų fondo (156,8 tūkst. Lt), Kauno medicinos universiteto (2,0 tūkst. Lt), Chemijos instituto (4,3 tūkst. Lt), Vilniaus universiteto (11,1 tūkst. Lt) ir Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės instituto (5,3 tūkst. Lt)), pagal patvirtintą sąmatą skirtų kitų paslaugų išlaidoms dengti, nepagrįstai panaudojo mašinos remontui (1,4 tūkst. Lt), langų renovavimui (72,6 tūkst. Lt) ir laiptinės remontui (105,5 tūkst. Lt).

¹ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas (2006-07-18 įstatymo Nr. X-771 redakcija).

Institutas neužtikrino, kad projektų partneriai (Kauno technologijos institutas, Vilniaus universiteto Onkologijos institutas, Biochemijos institutas, Botanikos institutas, Vilniaus universitetas) iš instituto gautas pavedimų lėšas naudotų pagal patvirtintą sąmatą, nes Kauno technologijos institutas (1,1 tūkst. Lt), Vilniaus universiteto Onkologijos institutas (1,0 tūkst. Lt), Biochemijos institutas (23,2 tūkst. Lt), Botanikos institutas (10,7 tūkst. Lt), Vilniaus universitetas (8,5 tūkst. Lt) pavedimų lėšas, numatytas kitoms paslaugoms, panaudojo įstaigos išlaikymo išlaidoms (šildymas, elektros energija, ryšiai ir kt.) dengti.

Institutas ir jo partneriai nevykdė Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių² 67 p. nuostatų, kad pavedimų lėšos, gautos iš valstybės ir savivaldybių biudžetų asignavimų valdytojų, turi būti naudojamos pagal asignavimų valdytojų patvirtintą biudžeto išlaidų sąmatą, nurodant lėšų paskirstymą pagal išlaidų ekonominę paskirtį. Institutas patirtas išlaidas apskaitė nesivadovaudamas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija³, nes transporto išlaikymo ir ilgalaikio materialiojo turto einamojo remonto išlaidas bei partnerių patirtas įstaigos išlaikymo išlaidas (šildymas, elektros energija, vandentiekis ir kanalizacija ir kt.) apskaitė kaip kitų paslaugų išlaidas ir pavedimų lėšų davėjams pateikė neteisingą informaciją apie kasines ir faktines išlaidas.

Pavedimų lėšų (224,0 tūkst. Lt), gautų iš kitų asignavimų valdytojų, dalis panaudota nesivadovaujant teisės aktais ir pažeidžiant finansinę drausmę.

1.3. Valstybės biudžeto asignavimų naudojimas

Institutas nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“⁴ 5 punkto 2 dalimi, kad biudžetinių įstaigų ir organizacijų vadovai turi teisę, neviršijant darbo užmokesčiui skirtų lėšų, nustatyti kitiems darbuotojams priedus už aukštą kvalifikaciją, skubių, svarbių ar sudėtingų darbų (užduočių) vykdymą, priemokas už laikinai nesančių darbuotojų funkcijų (pareigų) arba raštišku darbuotojo sutikimu – papildomų darbų vykdymą (jeigu nesudaroma papildoma darbo sutartis), nurodant konkretų terminą, bet ne ilgesnį kaip iki kalendorinių metų pabaigos, ir kad bendra šių priedų ir priemokų suma neturi viršyti darbuotojui nustatyto tarnybinio atlyginimo dydžio. Institute vienuolikai ne mokslo darbuotojų iš biudžeto lėšų buvo skirti priedai ir priemokos, kurių bendra suma viršijo darbuotojams nustatytus tarnybinių atlyginimų dydžius (iš viso 8,8 tūkst. Lt).

² Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-14 nutarimu Nr. 543 (2008-07-09 nutarimo Nr. 720 redakcija).

³ Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija, patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2003-07-03 įsakymu Nr. 1K-184 (su vėlesniais pakeitimais).

⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1993-07-08 nutarimas Nr. 511 „Dėl biudžetinių įstaigų ir organizacijų darbuotojų darbo apmokėjimo tvarkos tobulinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

Darbo užmokesčiui skirtų biudžeto asignavimų dalis (8,8 tūkst. Lt) panaudota nesivadovaujant teisės aktais ir pažeidžiant finansinę drausmę.

1.4. Kiti pastebėjimai

Nereikšmingos klaidos, kurios turi būti ištaisytos instituto apskaitoje, institutui nurodytos Valstybės kontrolės 2009-05-19 raštu Nr. S-(50-1.11)-1113.

Institutas, iki pateikiant šią ataskaitą, įvykdė ataskaitos projekte nurodytas rekomendacijas: ėmėsi priemonių, kad patikėjimo teise valdomo valstybės turto naudojimas būtų įformintas teisės aktų nustatyta tvarka, nes 2009 m. gegužės 26 d. nutraukė 2008 m. spalio 7 d. su UAB „Fermentas“ sudarytą bendradarbiavimo sutartį Nr. 877; paskyrė atsakingą asmenį ir įpareigojo jį stebėti ir kontroliuoti disponavimo ilgalaikiu turtu sutarčių sudarymą; paskyrė atsakingą asmenį, kuris vykdytų kontrolės procedūras, kad gautos ir projektų partneriams skirtos pavidimų lėšos būtų naudojamos pagal paskirtį.

Atlikus valstybinį finansinį (teisėtumo) auditą 2007 m., buvo atkreiptas instituto vadovybės dėmesys, kad institute nėra sukurtų vidaus kontrolės procedūrų, užtikrinančių vykdomos veiklos teisėtumą, nes institutas atlieka tarpininko funkciją, UAB „Fermentas“ atsiskaitant už teikiamas elektros energijos paslaugas. Tokia veikla neatitinka instituto Statuto 7 p. numatytų veiklos tikslų – atlikti Lietuvos mokslui, ūkiui ir sveikatos apsaugai svarbius biotechnologijos mokslinius tyrimus ir eksperimentinės plėtros darbus pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas svarbiausias mokslinės veiklos kryptis, teikti jų rezultatus visuomenei, užsakovams ir pasaulio mokslinei bendrijai, užtikrinti valstybės kompetenciją biotechnologijos srityje, integruoti Lietuvos biotechnologijos mokslinius tyrimus į Europos mokslo erdvę, prisidėti prie biotechnologijos pramonės plėtros Lietuvoje, skatinti biotechnologijos mokslo laimėjimų panaudojimą kitose mokslo, ūkio ir socialinio gyvenimo šakose bei kartu su aukštosiomis mokyklomis rengti mokslininkus doktorantūros studijose, padėti joms rengti specialistus.

Institutas informavo Valstybės kontrolę, kad dėl UAB „Fermentas“ atsiskaitymo už elektros energiją buvo pateiktas raštas AB „Rytų skirstomieji tinklai“ vadovybei, tačiau dėl to, kad UAB „Fermentas“ ir institutas yra viename pastate, į kurią elektros energija tiekama iš vieno šaltinio (elektros pastotės), iki šiol institutas atlieka tarpininko funkciją.

Nustatyta, kad UAB „Fermentas“ už gautas komunalines paslaugas su institutu atsiskaitė einamaisiais biudžetinais metais; institutas biudžeto asignavimų nepanaudojo UAB „Fermentas“ įsiskolinimui už komunalines paslaugas dengti. Tačiau atkreipiame dėmesį, kad yra rizika, jog UAB „Fermentas“ neatsiskaičius už gautas komunalines paslaugas, institutas gali atsiskaityti su paslaugų teikėjais ir taip biudžeto asignavimus panaudoti ne programų vykdymo tikslams.

2. Rekomendacijos

Atsižvelgdama į išdėstytus dalykus instituto vadovybė turi:

- gražinti į biudžetą 8,8 tūkst. Lt asignavimų, panaudotų darbo užmokesčiui nesivadovaujant teisės aktais;
- įteisinti arba nutraukti veiklą, neatitinkančią instituto Statute numatytų veiklos tikslų.

Rekomendacijų įgyvendinimo planas pateikiamas priede.

5-ojo audito departamento direktorė

Daiva Bakutienė

5-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė
auditorė

Ona Kunigėlienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
 „Dėl Biotechnologijos institute atlikto
 finansinio (teisėtumo) audito
 rezultatų“ priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eil. Nr.	Rekomendacija	Tolesni veiksmai ⁵	Rekomendacijos įvykdymo terminas (data) ⁶
1.	Gražinti į biudžetą 8,8 tūkst. Lt asignavimų, panaudotų darbo užmokesčiui nesivadovaujant teisės aktais.	2009 m. sausio 1 d. patvirtintame etatų sąrašė nė vienam instituto darbuotojui priedai ir priemokos neviršija nustatyto tarnybinio atlyginimo dydžio. Institutas 2009 m. išlaidas darbo užmokesčiui sumažino 100,4 tūkst. Lt. Iki 2009-12-31 bus gražinta į biudžetą 8,8 tūkst. Lt.	2009-12-31
2.	Įteisinti arba nutraukti veiklą, neatitinkančią instituto Statute numatytų veiklos tikslų.	Pareikalauti, kad UAB „Fermentas“ įrengtų atskirus elektros įvadus ir skaitiklius, vykdytų savarankišką elektros energijos apskaitą ir susimokėtų už elektros energiją. Gauti iš UAB „Fermentas“ garantinį raštą dėl elektros energijos tinklų atskyrimo.	2009-07-01

⁵ Numatyta audituojamo subjekto.

⁶ Numatyta audituojamo subjekto.